

Na zo'n twee jaar puzzelen, lezen en typen is het boek af. Roel Maatjes werkte de aantekeningen van zijn vader en tevens verzetsstrijder Roelf Maatjes uit tot een bijzonder dagboek.

FOXHOL Roel wist dat de aantekeningen van zijn vader in de kast lagen. Notities die hij maakte in het laatste jaar van de Tweede Wereldoorlog. Niet alleen beschreef Maatjes de helse tijd in gevangenschap, maar ook schreef hij uitvoerig over zijn reis terug naar Nederland nadat ze bevrijd waren door de Russen. Een eveneens indrukwekkende en loodzware periode.

Roelf Maatjes uit Foxhol werd op 31 mei 1944 gearresteerd. Zijn vrouw bleef achter met 8 kinderen waarvan Roel de jongste is. Zijn oudste zus was destijds 12 jaar. Ze is nog in leven en heeft als enige overgebleven telg van het gezin herinneringen aan die tijd. Voor haar en Roels tweelingbroer en hun kinderen wilde Maatjes de aantekeningen van zijn vader uitwerken. Over dit initiatief publiceerde de HS Krant afgelopen jaar al eens een verhaal waarop Daan Hulsebos, verbonden aan de Historische Vereniging Hoogezand-Sappemeer contact opnam met Maatjes. „Hij schreef ook een boek over Foxhol in de oorlog en hij vond het heel jammer dat hij niet van deze aantekeningen wist. Daar had hij veel informatie uit kunnen halen, maar goed het boek was allang uit”, legt Maatjes uit. Hulsebos benadrukte dat het jammer zou zijn wanneer Maatjes het boek louter voor zijn familie zou maken. „Zo zonde voor de historie van Foxhol.” Uiteindelijk bracht Roel alle spullen die hij had uitgewerkt naar de vereniging en zij hebben er een boek van gemaakt.

Eind mei is het de bedoeling een bijeenkomst te organiseren in het multifunctioneel centrum in Foxhol. Dit is speciaal voor de familie Maatjes, inwoners van Foxhol en andere belangstellenden. Door corona is het echter nog niet duidelijk of het door kan gaan. Het eerste exemplaar wordt dan aan Roels zus uitgereikt.

Voor zoon Roel was het een bijzondere maar ook zware klus. Zo stuitte hij in de aantekeningen op hartverscheurende gebeurtenissen. Hoe zijn vader drie keer bewusteloos werd geslagen in het beruchte Scholtenshuis of hoe ze drie dagen op transport als haringen in een ton zaten opgesloten. Ze konden niet zitten, eten of slapen. En over de angst om gefusilleerd te worden. „Hele emotionele dingen. Wel heb ik er spijt van dat ik nooit dingen heb gevraagd over de oorlog. Maar er werd ook niet meer overgesproken. Het leven ging weer verder en er moest brood op de plank komen. Zo was het nou eenmaal. Maar natuurlijk liet het zijn sporen na. Mijn vader had na de oorlog veel last van concentratieproblemen en eten weggoien was door de enorme honger die ze hebben geleden, uit den boze.”

Belangstellenden kunnen het boek bestellen via histverhosap@gmail.com en begin juni zijn ze te koop bij Bruna, voor 6,95 euro.

Jessica Bosma, redacteur H-S-Krant.

HS-krant, 10 juni 2020, pagina 9.

Document Roelf Maatjes waardevol voor familie

► Roelf Maatjes zat in de oorlog in het verzet. Zoon Roel bewerkt het verslag van zijn vader.

Roelf Maatjes, vader van acht kinderen, met een fietswinkler in Foxhol, zat in de oorlog in het verzet. Hij werd 31 mei 1944 gearresteerd. Vanaf zijn arrestatie tot zijn terugkeer naar Foxhol 7 juni 1945 maakte hij dagelijks aantekeningen.

HOOGEZAND Omdat de aantekeningen van Roelf Maatjes slecht te lezen waren bleven ze eerst in de kast liggen. Nu heeft zoon Roel Maatjes uit Stadskanaal ze uitgewerkt tot een leesbaar geheel, met de bedoeling om het aan zijn zus en tweelingbroer te geven en vervolgens aan kinderen en kleinkinderen zodat ze allemaal een

Roelf Maatjes.

uitgewerkt verslag hebben. Omdat veel mensen hem gekend hebben ook een artikel in de deze krant.

Roelf Maatjes werd 11 mei 1902 geboren in Kolham. In de tijd van de oorlog woonde Roelf met zijn vrouw en acht kinderen aan de Gerrit Imbosstraat in Foxhol. „Zowel mijn vader als twee oudste broers Amel en Egbert zaten in het verzet, bij de verzetsgroep K.P. Smilde en ook wel Noord-Drenthe, en waren betrokken bij de voorbereiding op een overval voor persoonsbewijzen in Noordsleen. Die overval is jammerlijk mislukt en diverse verzetsstrijders werden gevangen genomen, waaronder Klaas Nieboer uit Foxhol. Hij werd later werd doodgeschoten. Mijn pa werd 31 mei 1944 gearresteerd en

///
Zowel mijn vader, als twee oudste broers Amel en Egbert zaten in het verzet.

mijn twee oudere broers wisten net op tijd onder te duiken. Toen hij gearresteerd werd had hij nog even tijd om afscheid te nemen. In een onbewaakt ogenblik lukte het hem nog net om adressen van verzetsstrijders onder het zeil te schuiven. Toen hij terugkwam keek hij zowat als eerste onder het zeil, en ze lagen er nog.”

Tocht van drie dagen
Roelf kwam onder meer via Amersfoort en Vught in Duitsland terecht, een verschrikkelijke tocht van drie dagen. Hij beschrijft onder meer zijn angst om in Vught gefusilleerd te worden. Uiteindelijk werd Roelf in een concentratiekamp onder gebracht om te werken in een vliegtuigfabriek. „Hij woog op een gegeven moment nog maar 100 pond.” Het is 26 april 1945 als onder meer Roelf wordt bevrijd door de Russen. Maar het duurde nog even om weer naar Nederland te komen. „Ze waren met een groep van zeven. Er was een arts bij, die veel invloed op de groep had. Ze wilden lopend naar de Elbe. Dit lukte maar

de bruggen waren opgeblazen. Ze moesten eten, drinken en slapen, dus ze overnachten in huizen en gingen koeien melken”, geeft Roel aan. Uiteindelijk lukte het 31 mei 1945, precies een jaar na de vangenneming, om de overkant te bereiken. Toen moest hij nog 500 kilometer, en ook nog wachten op een vliegtuig naar Neder-

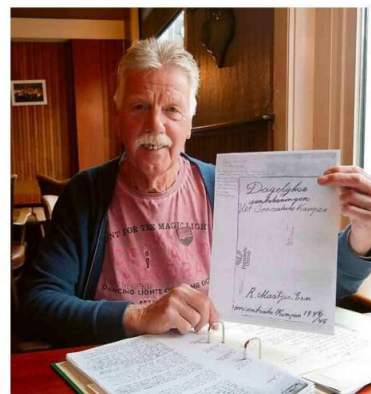
land. Op 2 juni landde Roelf in Eindhoven. „Hij is daarna met een bus naar het Noorden gebracht en heeft bij een kennis, Ten Brink in Ubbergen, overnacht. De dochter is op de fiets naar Foxhol gegaan om mijn moeder en te kinderen voor te bereiden dat pa in aantocht was.”

Niet lang daarna, op 7 juni

1945 om precies te zijn, werd het gezin herenigd.

Roel en zijn tweelingbroer waren toen erg jong en hebben dit niet bewust meegekregen. Dat gebeurt later. „Pa sprak er wel eens over en had het vooral over om nooit eten weg te gooien. Wat ik jammer vind is dat ik mijn pa nooit meer heb gevraagd over zijn gevangenschap.” Roel wist ongeveer vanaf zijn achttiende van het bestaan van de aantekeningen. „Ik heb het altijd in het achterhoofd gehouden om er iets mee te doen. Ik had veertig jaar politiedienst achter de rug en ging met 58 jaar met de VUT. Ik heb er tegenaan zitten hikken om het allemaal uit te zoeken. Vorig jaar ben ik ermee begonnen, ook doordat 75 de bevrijding was. Ik heb informatie opgezocht en ben bij Groninger Archieven geweest. Ik heb de aantekeningen nu leesbaar gemaakt, maar wel in de taal zoals mijn vader het zelf opschreef, zoals mens met 'ch.'” Roelf Maatjes werd 89 jaar. ■

Cindy Houwen

Roelf Maatjes. Foto: Cindy Houwen